Van:
Verzonden: maandag 19 november 2018 10:20
Onderwerp: Vervolg werkgroep "Toekomstperspectief ongedocumenteerden Amsterdam"
Bijlagen: Bijlage 3.1 Voorstel werkgroep 24-uursopvang (2).pdf; Bijlage 3.3 Voorstel werkgroep.pdf

Beste deelnemers aan de werkgroep "Toekomstperspectief ongedocumenteerden Amsterdam",

Heel veel dank voor jullie inzet de afgelopen drie weken! En zoals jullie weten, we zijn nog niet klaar...
Afgelopen vrijdag heeft het ambtelijk programmateam de opbrengsten van de werkgroep verwerkt tot bijgevoegde stukken. Deze worden vanmiddag besproken met de wethouder.

Komende vrijdag 23 november van 13.30 – 14.30 uur is er een afspraak met de wethouder ingepland om de resultaten van de werkgroep en zijn reactie daarop met jullie te bespreken. Per thema zijn er contactpersonen opgegeven (zie hieronder).
We nodigen onderstaande contactpersonen uit voor de afspraak met de wethouder (meer informatie volgt nog).

Pijler	Thema	Contactpersoon
Organisatie en Regie	Overall coördinatie	
Lobby	Lobby	
Instroom en uitstroom	Buiten de boot	
Instroom en uitstroom	Werken aan perspectief	
Instroom en uitstroom	intake en uitstroom	
Huisvesting en beheer	Fysiek	
Huisvesting en beheer	Sociaal	
Begeleiding en participatie	Procesversnelling	
Begeleiding en participatie	Rechtshulp	
Begeleiding en participatie	Casemanagement	
Begeleiding en participatie	Vormen en organisatie van aanbod	

Daarnaast hebben we nog contact over de verschillende deelonderwerpen. Als jullie de komende twee weken nog thema's uitwerken, hou ons dan op de hoogte!

En mochten jullie nog vragen hebben, dan kun je me bereiken op onderstaand telefoonnummer of emailadres.

Groeten,

Voor[illegible]el werkgroep 24-uursopvang ongedocumenteerden

1. Instroom (2 fases)

Fase 1 - snelle intake
Criteria:
- dakloos
- ongedocumenteerd
- geen recht op verblijf
- eerste schatting kwetsbaarheid
- geen verblijfsvergunning in EU-land
- geen EU-burger
- geen burger uit rijk westers land

24 → JA

NEE

Buiten de boot
- Niet kwetsbare Dublin-claimant ook minimale opvang
- Mensen op wachtlijst ook minimale opvang
- Mensen die niet terug willen keren: voorbereiden op illegaal bestaan

Fase 2 - uitgebreide screening
- op alle levensdomeinen
- Verdieping op medisch en juridisch vlak
- regiobinding
- ongedocumenteerde gekoppeld aan casemanager

2. Huisvesting en beheer

Plaatsing in één van de huizen

Programma van eisen
- Groepsgrootte: 10 – 20 personen
- Zoveel mogelijk zelfbeheer
- Aansluiten op standaard COA
- Bestaand vastgoed én plaatsen tijdelijke locaties (woonunits)

Sociaal
- Ongedocumenteerden vormen zelf groep
- Leefgeld
- Woonbegeleiding
- Gesprekken over traject niet op woonlocatie

3. Begeleiding en participatie

Opstellen trajectplan samen met casemanager

Werken aan perspectief
- is voorwaarde om traject te starten en in opvang te blijven
- eerst juridisch, dan toekomstoriëntatie (waaronder terugkeer)
- zelfredzaamheid centraal

Participatie:
- gevarieerd aanbod
- specifiek voor doelgroep
- én aansluiten op regulier aanbod

Uitwerking casemanagement
- caseload: 15-20 cliënten
- draagt zorg voor uitvoering trajectplan
- voert zelf ook delen van trajectplan uit
- casemanager beoordeelt of iemand aan perspectief werkt

Rechtshulp
- Voldoende capaciteit,
- zodat ongedocu
- menteerde snel in goede traject komt

4. Uitstroom

Mogelijkheden
- Perspectief op legaal verblijf
- Terugkeer
- Doormigratie derde land
- Geen oplossing

Periodieke evaluatie

Neutrale partij neemt besluit of iemand meewerkt met input van betrokken organisaties

Ongedocumenteerde centraal

6. Lobby
- Commissie met betaalde lobbyisten
- Lobby voor individu en groepen
- Registratie en monitoring
- Expertisecentrum

5. Organisatie en regie

Ambitie
- één organisatie voert regie
- is geen uitvoerder in proces
- moet draagvlak van partners hebben
- ruimte voor inspiratie en innovatie

Gemeente
Amsterdam

Uitwerking sessies 24uursopvang

Aan	Staf vluchtelingen Groot Wassink BT Vluchtelingen en ongedocumenteerden
Van	Team ongedocumenteerden
Datum	16 november 2018

Verschillende onderdelen voorstel

Instroom en uitstroom

a. Intake

Ambitie

De ambitie is een intake in 2 stappen:

Stap 1: Een korte intake met intake vragen en zo laagdrempelig mogelijke instroomcriteria, namelijk:

Intake vragen:

- Wat heb je nodig/eerste inschatting kwetsbaarheid, bijvoorbeeld vanwege medische situatie
- Is dit de juiste plek voor jou?
- Nationaliteit
- Status (legale status of ongedocumenteerd)

Instroomcriteria:

- Is de persoon dakloos?
- Is iemand ongedocumenteerd en heeft deze persoon geen recht op verblijf?
- Uitsluiting:
  - Geen mensen die verblijfsvergunning in EU landen hebben (inclusief Nederland)
  - Geen EU burgers
  - Geen burgers uit westerse rijke landen zoals Japan en VS

Stap 2: In 2 weken (10 werkdagen) een uitgebreide screening

Verdieping op medisch en juridisch gebied

Onder andere in beeld brengen van:

- Kwetsbaarheidsfactoren (dakloos/niet zelfredzaam/geen eigen opvangmogelijkheden/medisch/vrouwen met kinderen/minderjarigen/zwangere vrouwen/ouderdom) en beschermende factoren (o.a. steunend netwerk, scholing)
- Is iemand ongedocumenteerd en heeft deze persoon geen recht op verblijf?
- Heeft iemand regiobinding
- Is een van de volgende punten van toepassing:

- verblijfsvergunning in EU land (inclusief Nederland)
- EU burger
- Burger uit rijk westers land
- Burger uit niet-visumplichtig land (tenzij mensen extra kunnen motiveren waarom ze opvang nodig hebben)

NB 1: V-nummer is geen criteria voor toelating, maar moet wel snel verkregen worden
NB 2: Dublinclaimanten worden niet uitgesloten. Maar ligt wel aan land waar ze vandaan komen (vb Italië Dublinclaimanten worden wel toegelaten als ze aan de overige criteria voldoen, maar iemand uit Duitsland niet)
NB 3: Geen criteria of iemand uit een veilig land komt; omdat mensen uit zogenaamde veilige landen ook kwetsbaar kunnen zijn.

Uitzonderingen op individuele basis mogelijk (soort hardheidsclausule)

Aanpak

1. Iemand komt bij organisatie in beeld, die organisatie kan doorverwijzen naar aanmeldpunt/belt direct met de opvang
2. Iemand kan zelf ook direct naar het aanmeldpunt gaan
3. Meldpunt voert stap 1 uit van de intake (intake vragen en verkorte lijst instroomcriteria)
4. Bij toegang: cliënt krijgt een casemanager, uitgebreide screening volgt
5. Uitkomst uitgebreide screening wordt wanneer de casus complex is besproken in een multidiciplinair team

Tijdens de tweede screening worden mensen opgevangen.

Er wordt samengewerkt met de organisaties uit het veld (welke is afhankelijk van de hulpvraag)

Belangrijke elementen:

- Coöordinatie rondom cliënt
- Opleveren van resultaat
- Delen van informatie
- Format intake formulier afstemmen op intake formulieren van andere organisaties
- Cliënt kan zelf in eigen dossier kijken

Hoe ziet succes eruit?
Uitstroom:

- Hasa
- Terugkeer
- Artikel 64 aanvraag
- Mensen met voorliggende voorziening (krijgt ticket voor terugkeer, bijvoorbeeld Dublin claimant uit Duitsland)

De eerste stap
Overleg met organisaties om dit model verder te ontwikkelen.

b. Buiten de boot

c. Ambitie

Tot een oplossing komen voor de mensen die buiten het programma vallen en toch in Nederland willen blijven. Dit zijn:

1) De Dublin claimanten (ervan uitgaande dat zij niet tot het programma worden toegelaten
2) Mensen die op de wachtlijst staan voor een plek in het programma
3) Mensen die geen juridische perspectief hebben en ook niet terug willen keren
4) Mensen die niet werken aan hun perspectiefplan en daarom de opvang moeten verlaten

Aanpak

Ad 1)

- bieden van een minimale opvang van 18 maanden met juridische begeleiding met het oog op een asielaanvraag in Nederland en maatschappelijke activering.
- Een lobby richting rijk dat mensen met een Dublinclaim op Griekenland en Italië en die niet teruggestuurd kunnen worden vanwege de slechte voorzieningen aldaar, dan meteen een asielaanvraag in Nederland kunnen doen waardoor ze naar het AZC kunnen.
- Opvang bieden ligt zeer gevoelig bij het Rijk

Ad 2) een doorstroomhuis inrichten

Ad 3) en 4)

- Zelfredzaamheid van deze mensen verhogen
- Alle nationaliteiten/gemeenschappen en religieuze organisaties stimuleren om zich te bekommeren om deze ongedocumenteerden. Er moeten netwerken komen die hulp bieden bij een ongedocumenteerd bestaan.
- GVB kaart bieden vanuit de gemeente

Wat levert dit op

Het succes van het 24uurs opvangprogramma hangt mede af van de mogelijke ondersteuning en aanbod aan de mensen die buiten de boot vallen.

Wat is de eerste stap

Ad 3 en 4) Werkgroep oprichten om dit netwerk in te richten

Huisvesting en beheer

a. Programma van eisen

Ambitie

- Kleine locaties voor 10 á 20 personen
- Grote locaties met compartimenten ("woonunits")
- Combinatie van bestaand vastgoed en (plaatsen van) tijdelijke woonunits

b. Sociaal

Ambitie

- zelfstandig
- woonbegeleiding in vorm van groepsbegeleiding
- kwetsbare groepen meer individuele begeleiding
- privacy
- rust en veiligheid
- goed pedagogisch klimaat
- leefgeld
- Regie over groepsvorming (formatie) bij de inrichting van de woonlocaties ligt zoveel mogelijk bij de ongedocumenteerden zelf. Hierbij moet er rekening gehouden worden met bestaande groepen.

Aanpak

- Woonbegeleider heeft een signaleringsfunctie (sociaal en medisch).
- Woonbegeleider dient kennis van de keten hebben.
- Voor meest kwetsbaren die meer begeleiding nodig hebben is maatwerk noodzakelijk.
- Type opvang moet afgestemd worden op wat iemand qua zorg nodig heeft.
- Woonbegeleider heeft contact met de buurt en informeert over ontwikkelingen.
- Woonbegeleider waakt voor de groepsveiligheid en saamhorigheid.
- Woonbegeleider voorziet bewoners van algemene informatie en gaat niet in op juridische en/of procedurele vraagstukken.
- Gesprekken met andere professionals (casemanager, advocaat , arts etc.,) vinden niet op de woonlocaties plaats.

Wat levert dit op?

- kleine zelfstandige groepen.
- prettiger leefomgeving.
- zelfredzaamheid.
- goedkoper.
- meer perspectief

Begeleiding en participatie

c. Rechtshulp

Ambitie

We willen meer middelen voor rechtshulp in de vorm van specialisten vreemdelingenrecht en een fonds voor bijkomende kosten

Dit omdat het juridische perspectief op legaal verblijf eerst duidelijk moet zijn voor een cliënt; een cliënt moet hierin worden meegenomen en alleen dan kan een cliënt zich oriënteren op de toekomst : indien er geen legaal verblijf mogelijk, moet cliënt zich op een andere toekomst richten (terugkeer, doormigratie of zelfs een illegaal bestaan).

Aanpak

Advocaten krijgen weinig vergoeding voor deze rechtszaken, daarom moet een dossier zo volledig mogelijk worden opgesteld en aangeboden door de betrokken organisaties.

Uitgaande van 500 24-uursplekken en 110 ambulante plekken zijn er 600 dossiers. Indien een specialist vreemdelingenrecht 15 dossiers kan behandelen, zijn er 40 mensen nodig.

Van belang is dat deze mensen een vertrouwensrelatie met de cliënt opbouwen.

Acties:

- Opleiding: zowel een studie als praktijkgericht (trainees), gegeven door de UvA, praktijkdeskundigen en advocaten
- Werven bij universiteiten en HBO scholen
- Advocaten vragen om meer advocaten te werven voor deze cliënten groep
- Advocatenspreekuur uitbreiden
- Samenwerking met IND: snel toegang tot het dossier, snel overleg m.b.t. mogelijkheden
- Creëren van een juridische sociale kaart om specialismen in kaart te brengen
- Vanuit de nieuwe organisatie 1 centraal contact inrichten richting advocaten
- Er moet een fonds komen voor bijkomende kosten, als reiskosten, leges, DNA onderzoek, paspoorten, tolken, immo onderzoek, taaltoets, etc.
- Meer landelijk samenwerken : kennisdeling, expertmeetingen
- Toekomst oriëntatie cursus
- Fondsenwerving

Wat levert dit op

- Perspectief op legaal verblijf, of anders een keuze in terugkeer, doormigratie of een illegaal verblijf
- Kortere doorlooptijden om tot dit perspectief te komen
- Mogelijk om samen met IND en DT&V sneller buitenschuldprocedure starten

d. Procesversnelling

Ambitie

Proces versnellen en binnen anderhalf jaar resultaat behalen

Wie?

Een contactpersoon vanuit de IND voor Amsterdam

Een contactpersoon per organisatie als aanspreekpunt voor de IND

Als duidelijk is wie de contactpersoon is vanuit beide kanten, dan kan overleg veel efficiënter worden gevoerd. Het is vooral belangrijk dat de wachttijd verkort wordt voor het ontvangen van dossiers, voor screening en voor GGZ.

Voor deze procesversnelling zijn ook tolken nodig.

Aanpak
De eerste stap is het identificeren van organisaties die het proces kunnen versnellen; Waar zitten de bottlenecks?

Betere communicatie tussen de aanvrager van het dossier en de IND
- kan het bij advocaat opgevraagd worden?
- Vast aanspreekpunt van IND voor Amsterdam. Casemanager als aanspreekpunt voor IND.

GGZ: bezuiniging op tolken drukt zeer op capaciteit. Kan sneller als er tolken beschikbaar zijn.

Hoe ziet succes eruit?
Snelle en efficiënte uitwisseling tussen organisaties met als resultaat procesversnelling.

Wat levert het op?
Voor de doelgroep levert het procesversnelling op. Kortere wachttijden en ze weten eerder waar ze aan toe zijn.
Ook financieel levert dit een kostenbesparing op, gezien mensen minder lang in de opvang zitten te wachten op documenten.

Wat is de eerste stap
Werkgroep oprichten met o.a. betrokken organisaties, advocaten en opleidingsinstanties om te inventariseren wat er mogelijk is.
Ongedocumenteerden en burgerinitiatieven

e. Uitwerking casemanagement

Ambitie
De ambitie is een casemanager die samen met de cliënt een trajectplan maakt en de screening organiseert, en die er zorg voor draagt dat wat in het trajectplan staat wordt uitgevoerd.
Het trajectplan beschrijft activiteiten en doelen voor alle levensdomeinen, en betreft ook sport. De doelen zijn gerelateerd aan het perspectief. Het perspectief wordt door de cliënt zelf gekozen.
De casemanager is individueel begeleider en ook uitvoerder van delen van het trajectplan die direct te maken hebben met het realiseren van het toekomstperspectief (activiteiten gericht op juridisch perspectief, terugkeer)
Op dit moment wordt in Amsterdam door organisaties volgens 2 modellen gewerkt:

a. De casemanager wijzigt bij verandering van perspectief (nadeel: kan voor cliënt belastend zijn; warme overdracht nodig waarbij risico is van verlies van informatie)

b. De casemanager blijft hetzelfde gedurende de hele periode in de opvang; bij wijziging van perspectief heeft hij/zij geen of nog nauwelijks een rol in de uitvoering (voordeel: casemanager kan optimaal gebruik blijven maken van eigen expertise en hoeft zich minder bezig te houden met zorgdragen voor uitvoering van werkzaamheden waar andere partij expertise op heeft)

Aanpak
De casemanager heeft contact met de woonbegeleider en met alle organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van het trajectplan (medisch, participatie).
De woonbegeleider werkt als groepsbegeleider op de locatie waar de cliënt verblijft. De woonbegeleider signaleert, en verwijst voor juridische en medische vragen naar de casemanager.
Voor (kwetsbare) cliënten die verblijven op locaties waar 24-uurstoezicht wordt geboden, geldt een andere afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen woonbegeleider en casemanager.
De casemanager heeft kennis van de sociale kaart, juridische kennis, heeft een goede vertrouwensrelatie met de cliënt.
De casemanager draagt er zorg voor dat het trajecplan helderheid geeft over inhoud en proces.
De casemanager beoordeelt of de cliënt werkt aan zijn perspectief.
Uitgangspunt in de werkwijze van de casemanager is herstel en krachtgericht werken, autonomie versterkend. De ongedocumenteerde is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen proces.

Mensen met leefgeld (buiten 24uurs opvang) krijgen ook een casemanager. Als budgettair mogelijk krijgen ook mensen op de wachtlijst een casemanager.

Wat levert dit op?
Casemanagement levert duidelijkheid op voor de cliënt en zorgt er voor dat er aan perspectief wordt gewerkt. Het overzicht dat de casemangement heeft voorkomt dat er onafgestemde dubbelingen in de aanpak plaatsvinden.
De combinatie van casemanagement met uitvoerende werkzaamheden is een efficiënter en goedkoper model dan centraal georganiseerd onafhankelijk casemanagement.
In dit model is de schatting van caseload van 1 fte casemanager 15 tot 20 cliënten.

De eerste stap
Uitwerken van rollen/verantwoordelijkheden van de casemanager.

f. Participatie: aanbod in de stad

Ambitie
Een gevarieerd programma aanbod, ook in samenwerking met 'locals' (statushouders, ook om draagvlak te vergroten), in afstemming met de behoefte van de deelnemers, op verschillende locaties, gebruikmakend van de aanwezige know-how,. We willen het netwerk versterken.

Hoe pakken we het aan

- Een heldere lijst formuleren van het complete aanbod aan activiteitenprogramma'sSamen met ongedocumenteerden onderzoeken waar deze activiteiten aansluiten op bestaande aanbod. Wie doet wat en wat moet nog georganiseerd worden.

- Draagvlak creëren bij andere partijen.
- Activiteiten zijn bijvoorbeeld: taal, city rights & skills, talentontwikkeling, praktische skills, EHBO, Toekomstoriëntatie
- Goed overleg met 'casemanager'.
- Ook aansluiten bij reguliere voorzieningen die er in de wijk zitten.

Wat levert dit op?
Een geïnformeerde en geïnspireerde doelgroep, met zelfvertrouwen en goede (zo goed mogelijke) gezondheid.

Hoe ziet succes eruit?
Infoboekje, kan ook op facebook, uitleg verschillende activiteiten. Na intake stem je met ongedocumenteerde af wat op maat gesneden curriculum kan zijn.

Eerste stap
Met alle activiteiten aanbieders behoeften van doelgroep nog meer gedetailleerd in kaart brengen. Om de tafel gaan.

g. Werken aan perspectief

Ambitie
werken aan perspectief staat centraal en is een voorwaarde voor een plek ik in de opvang. Perspectief kan juridisch zijn of toekomstoriëntatie betreffen in het land van herkomst, in een derde land of hier. In alle scenario's is het van groot belang dat mensen zelfredzaam zijn/worden gemaakt. Hier is dan ook gedurende de gehele opvangperiode veel aandacht voor.

Wie?

Er moet een neutrale partij zijn die beslist wanneer de opvang beëindigd wordt met input van alle uitvoerende organisaties.

Monitoring met alle partijen uit de keten, ook met IND en DT&V

Aanpak

1. Stap 1. Algemene check: in beeld brengen van situatie van de ongedocumenteerde, check op medische en psychische zorgbehoefte. Medisch kwetsbaren gaan naar een speciaal hiervoor ingerichte locatie. Dit is onderdeel van intake.
2. Stap 2. Juridisch perspectief wordt onderzocht

3a. Als er juridisch perspectief is en een asielaanvraag is ingediend is kan de ongedocumenteerde terecht in een AZC. Als er juridisch perspectief is, maar er is nog geen verzoek ingediend, blijft de ongedocumenteerde in de opvang.
3b. Als er geen juridisch perspectief is, is de volgende stap toekomstoriëntatie in het land van herkomst, een derde land of Nederland. Toekomstoriëntatie bestaat zowel uit groepsonderdelen als individuele gesprekken. Het betreft maatwerk, het land van herkomst

moet aan bod komen en er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt met de ongedocumenteerde.

Onderliggend aan dit traject wordt gewerkt aan zelfredzaamheid van de ongedocumenteerde. Het betreft dan o.a. vaardigheden die de ongedocumenteerde, wat de uitkomst van het traject ook is, zelfredzamer en onafhankelijker maken (bijvoorbeeld Empowerment, Engelse taal, Business skills.

Wat levert dit op?
Voor de doelgroep:

- Duidelijkheid en helderheid
- Regie over eigen leven
- Partijen zijn beter geinformeerd (de persoon zelf en de betrokken partijen)

Voor de stad:

- Meer doorstroom in de opvang
- Minder ongedocumenteerden op straat
- Draagvlak onder Amsterdammers

Voor we van start gaan moet goed worden uitgewerkt welk aanbod het beste aanslaat bij de doelgroep en waar behoefte aan is.

Organisatie en regie

Ambitie

- Gemeente neemt faciliterende rol en verstrekt de opdracht
- Er is één centrale regie/coördinator/aansturing
- Gezag en draagvlak
- Toezicht is onafhankelijk van uitvoering
- Ruimte voor inspiratie/ leren/ out of the box denken
- Stuurgroep

Hoe pakken we het aan?

Er zijn drie organisatie modellen mogelijk voor regierol

- Gemeente neemt regierol
- Een gemengde organisatie (federatie, samenwerkingsverband). Vergelijkbaar met Actiecentrum Zorg en Veiligheid
- Een nieuwe, aparte stichting. Met raad van toezicht.

Criteria voor nieuwe organisatievorm zijn:

- Draagvlak bij de verschillende organisaties
- Regiehouderschap/ casemanagers op casus niveau vanuit de verschillende deelnemende organisaties, dus niet centraal belegd (zie uitwerking casemanagers
- Doelstelling van het programma staat voorop en de organisatievorm moet volgen.
- Escalatie model inrichten
- Onafhankelijk en boven de partijen opereren.
- Commissie voor individuele fondsaanvragen

Eerste stap

De verschillende modellen uitwerken, voor en nadelen

Lobby

Ambitie

We willen lobby voor mensen die vastlopen in traject. Deze mensen hebben geen uitzicht op rechtmatig verblijf of terugkeer.
De lobby zou op individueel en op groepsniveau moeten gebeuren. De lobby zou moeten zijn voor betere procedure, buitenschuld, art. 64, kinderpardon, basisvoorziening, recht op werk, recht op educatie en Dublin.

Wie zou dit kunnen uitvoeren

Een commissie van leden met aanzien ("experts" en "geleerden") met vertegenwoordiging van grassroots organisaties en betrokkenen/ongedocumenteerden zelf. De lobbyisten zijn professionele betaalde krachten.

Met wie gaan ze samenwerken

De commissie werkt samen met de casemanagers wanneer een traject vastloopt.

Wat is belangrijk voor deze rol

Het zou een onderdeel moeten zijn van het integraal plan en medewerking van de regievoerder is gewenst.

Aanpak

Opzetten van een expertise centrum die (trajecten) monitort

Hoe ziet succes eruit

- draagvlak vergroten;
- versteviging rechtspositie ongedocumenteerden;
- verruiming van de buitenschuld

Wat levert dit op

- Perspectief voor iedereen
- Besproken in de 2e kamer;

Wat is de eerste stap

- Stap 1 is systeem uitdenken.
- Stap 2 is lobbyisten zoeken.
- Stap 3 Commissieleden samenstellen en uitdenken wie deelneemt.